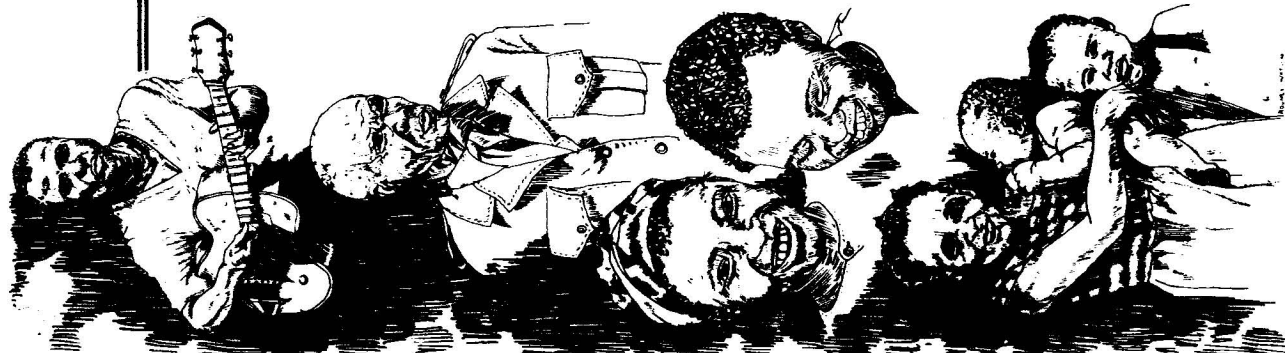

1985

UKUKUSHA

ICILONGANINO

UKUPITILA

MU

SANDE

SUKULU

Boyd Pearce

GROWING A CHURCH THROUGH SUNDAY SCHOOL (Bemba)
PUBLISHED BY BAPTIST PUBLISHING HOUSE
P.O. BOX 31995, LUSAKA, ZAMBIA

1983⁷²

UKUKUSHA

ICILONGANINO

UKUPITILA

MU

SANDE

SUKULU

Boyd Pearce

GROWING A CHURCH THROUGH SUNDAY SCHOOL
(Chibemba)

Published by
Baptist Publishing House
P.O. Box 31995
Lusaka, Zambia

Printed by
Baptist Printing Ministry
P.O. Box 31995
Lusaka, Zambia

Copyright, 2005, IPS, All Rights Reserved
International Publications Services
www.ipsimb.com
gctss-zm-bern

umuntu uli onse mu calo conse. Ukufundisha icebo ca kwa Lesa. Imilimo yenu kutungulula abantu kukumfwikisha icishinka ca muyayaya no kupanga amatontonkanyo aya kupilibula imyeo yabo pa mulandu wa Kristu. Mwisuminisha icili conse ukumulesha ukucita bwino muli uyu mulimo uwu kalamba.

Nga mulefwaya amabuku na yambi lembeleni ku Baptist Publishing House, P.O. Box 31995, Lusaka, Zambia.

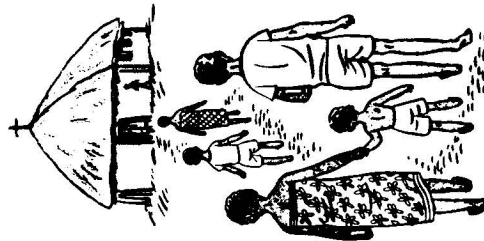

UKUKUSHA ICILONGANINO UKUPITILA MU SANDE SUKULU

ICIPANDWA

IBULA

1. UMULANDU WA SANDE SUKULU.....3
2. UKUPEKANYA UMUSHILI CALIMO.....9
3. UKUWAMYA SANDE SUKULU.....14
4. IFYA NTANSHI IFYA SANDE SUKULU
NSUMA.....23
5. UKUPANGA SANDE SUKULU.....32
6. UKUBOMFYA SANDE SUKULU UKUFIKA
KU BANTU.....42
7. KAFUNDISHA WA SANDE SUKULU.....49

UMULANDU WA SANDE SUKULU

Ba kacema pamo ne ntungulushi sha cilonganano balefwaya ifilonganano fyabo ukuti fikule. Balefwaya ukufika ku bantu babo mu mushi wabo ukubaleta kuli Kristu. Balefwaya ba membala ba cilonganano cabo ukuti bakule. Libili libili tabaishiba ifyo fingalenga ukutla ifi fintu ficitwe. Balefwaya ukupanga cintu cimo ico cinga bafwilisha ukukusha filonganano fyabo.

Umulandu wa ili buku kusosa ukutla Sande Sukulu e panga iyo filonganano filefwaya. Nga cakuti Sande Sukulu ilebomba mulimo kuti yaafwilisha ne filonganano ifinono ukuti fikule. Icillonanganino cifwaikwa ukubomfya Sande Sukulu ukusambilisha bamembala baciko kabili nokuya mu mushi wabo. Ukwabula ukukwata Sande Sukulu iyibomba milimo, icillonanganino teti cicite nangu cimo ica ifi fyonse

Icillonanganino cilefwaikwa ukuwamya bwino, Sande Sukulu iyo ilebomba. Ili buku likalondo-lola bwino bwino umulandu ici cabela icishinka, ifyo mungacikwata kabili ico mungacitila cilonganano cenu.

1. Ica ntanshi, bushe Sande Sukulu cinshi?

A. Sande Sukulu ni bantu - bantu bonse: amamembala ba cilonganano, abantu aba luba, abena Kristu abo tabaleisa ku cilonganano, abantu bonse aba mu mushi. Ya bakalamba, aba

ayafwaikwa. Kafundisha uyo taletampa ukupekanya mpaka pa Sande takakwate ifingi ifya kusosa pa Sande ulucelo.

C. Sambilileni ukubomfya ibuku lya kafundisha ne buku lya masambililo. Ici cika-senda ukwesha no kusambilila, lelo aya mabuku fibombelo mufwile ukubomfya nga mulefwaya ukufunda bwino.

D. Ibukisheni tamulekumanisha fye inshita iya Sande Sukulu pa sande ulucelo. Abana be sukulu bafwile ukulya icebo ca kwa Lesa. Pangeni ukufunda kwenu kube kwa yanguka bomfyeni a mashiwi aya bana benu be sukulu bengomfwa bwino bwino. Tontonkanyeni cila mulungu pa bwafya ubwa ifyo mungabika icishinka ica sampililo mu mano mwa ba membala ba kalasi yenu.

E. Mingamona mwi buku lya sampililo lyenu libili libili lelo tamufwile ukubelenga ukufuma muli lyena mu kalasi. Ishibeni ifyo muleya sampilisha. Moneni abana benu be sukulu ilyo mulesambilisha. Kuti mwalanda ukufuma pa finso fyabo ukutla tabatemwenwe isambililo kabili tabale umfwa ifyo mulesambilisha.

F. Mufwile mwa shininkisha mu mtima wenu icishinka ico mulesambilisha.

G. Ibukisheni ilyo tamulasambilisha mpaka kwaba ukucinja mu myeo ya bana besukulu. Ukwesha kwa kufundisha ku kukula kwa bana besukulu.

Nga kafundisha uwa Sande Sukulu namukwata umulimo ukalamba sana uwa cindama ukucita

ukwikala umweo uwapusana . Pafwile ukuba ubu-
pusano bwine bwine pakati pa mweo wakwe ne
myeo ya abo tabali abena Kristu. Paulo aebele
abena Kristu ku bene Efese, "Mwilaenda ifyo
abena fyalo benda mu buwele wele bwa mutima
wabo." Ici cishinka kuli kafundisha uwa
Sande Sukulu. Umweo wakwe ufwile ukuba icila-
ngililo ku bantu bambi mu fintu fyonse. Ici-
temwiko ne nsansa sha kwa Shikulu shifwile
shamoneka mu fintu fyonse ifyo alecita.

E. Kafundisha uwa Sande Sukulu afwile
ukuipela ukwesha ukuleta abantu abaluba kuli
Kristu. Ici nacistantikwa kale ngo mulimo uwa
kwa kafundisha wa Sande Sukulu. Kufwile
kwaba ukuipela kwa pakati pakwe na Shikulu.
Paliba inshita imo iyo afwile ukufukama pa
kupepa "Pantu Lesa kafwa wandi nkacita." Pa
kulolekesha pali ifya kufikilishapo fine ifya
tantikwa pa mulu, afwile inshita shonse ukuba
umutundu wa muntu umupashi wa mushilo ungabo-
mfya pa mulandu wa uyu mulimo ukalamba.

4. Bushe kafundisha uwa Sande Sukulu
aleipekanya shani ukufunda pa mulungu? Ili te
buku ilya kufunda inshila sha mifundile, lelo
moneni pali aya amatontonkanyo ukumwafilishako
ukwipekanya.

A. Mwi laba, umulimo wakwe Lesa
ufwile ukucitwa mu maka ya kwa Lesa atemwa teti
mubombe ilyo tamulacita akali konse mufwile
ukwipekanya mwe bene mu mupashi.

B. Tampeni ukupekanya bwangu pa mulu-
ngu, maka maka pali cimo, ipeleni mwe bene
umulungu onse ukusambilila amasambililo
ukufuma mu mabuku, ukufwaya ifya kulanga no
kutontonkanya ifyo mwingapanga amasambililo

cilumendo pamo na bana bonse.

B. Bali akana mu mabumba ayanono abo
beta ukutila amakalasi. Bali mu mabumba uku-
lingana ne myaka yabo pakuti pa kaba amakala-
si ya lupwa lyonse.

C. Amabumba ayanono atemwa amakalasi
ayasande sukulu bapanga ifintu fibili, ica
ntanshi kafundisha kuti afunda bwino ibumba
ilinono. Icacibili, ibumba linono kuti yabo-
mba bwino mu cilonganino pamo na mu mushi.

2. Bushe umulandu uwa Sande Sukulu
cinshi?

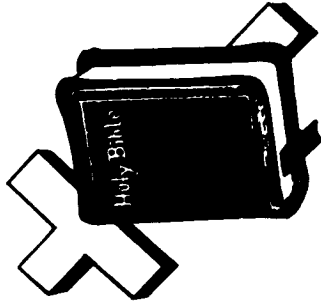
Umulandu wa ntanshi uwa Sande Sukulu
kufika ku bantu pa mulandu wa Kristu pamo ne
cilonganino. Sande Sukulu "kubika pamo"
abantu ba mu cilonganino uku sabankanye ila-
ndwe mu mushi wabo. "Ukubika pamo" cipilibu-
la ukulonganya pamo pa mulandu wa kutumika.
Cilepilibula ukuwamya abantu, ukuba kokesha,
ukubapanga ukuba abacincila, ukubasambilisha
- ukutila bengaya kunse no kuleta abantu aba
mu mushi. Abantu mu cilonganino balingile
ukuwamya ukutila benga sabankanye ilandwe mu
mishi yabo. Uyu e mulandu wa Sande Sukulu.

3. Bushe umulimo uwa Sande Sukulu
cinshi?

A. UKUFIKA ku bantu ba mu mushi ukusa-
mbilila Baibele. Sande Sukulu ifwile ukufika
ku bantu bonse. Tapali nangu umu uleshala.
Tungakwata ukuwamya Sande Sukulu lelo nga
cikutila bakafundisha pamo na bamembala taba-
lekonka abantu, Sande Sukulu teti ikule.

Kuti yaba iya itemwa kabili kuti twafilwa ukukumanisha umulandu ukalamba.

B. UKUSAMBILISHA abantu Baibele. Ukufu-ndisha Baibele e mufula wa Sande Sukulu. Sande Sukulu ifwile ukufika ku bantu a ba mu mushi no kusasambilisha ishi-wi lya kwa Lesa. Ni ncito ya Sande Sukulu ukufundisha Baibele makalasi yonse, atemwa ni makalasi ya baice atemwa ya bakalamba. Abana banono kuti basa-mbilila ifya Baibele.

"Sande Sukulu"

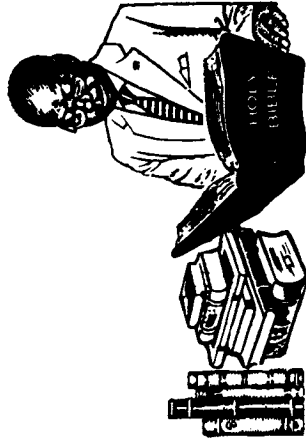
cipilibula ukutula sukulu ya pa mulungu. Li sukulu lya pa mulungu. Ibuku ni Baibale. Umulimo kufundisha Baibele. Umuntu uli wonse afwaikwa ukuba mu Sande Sukulu. Nshita shimbi abakalamba balanda ukutula Sande Sukulu ya baice fye beka. Bushe ici cacine? Bushe mwaka nshi ubo umuntu engatila napwisha ukusa-mbilila ifya Baibele? Nga cakuti cilemoneka ica naka ukutula abakalamba basangwe ku maka-lasi yao pa kucinja ishina ilya sande sukulu, citeni ifyo fine. Beteni ukutula a "makalasi ya Baibele" atemwa "Ukusambilila Baibele." Icintu icifwaikwa sana cakutula cilinganino cikwate Sande Sukulu iyo ilebomba milimo yalikwata itontonkanyo iya kusambilisha Baibele ku myaka yonse iyapusana pusana.

C. UKULETA abantu kuli Kristu nokubatu-

umwine yeka uku mupanga ukufwaya ukucita ifili fyonse ukupwisha fyonse engacita, ku bukata bwa kwa Lesa. Teti tulumbule fyonse ifyakufikilishapo ifyo kafundisha afwile ukukwata lelo moneni pali ifi ifinono:

A. Ilyo talacita akali konse, kafundisha afwile ukukwata icitetekelo cakwe yeka ukutula alipususshiwa, kabili Yesu Kristu ni Shikulu wakwe no mupusushi nga teshibe ici takwete ifya kufunda.

B. Kafundisha uwa Sande Sukulu. afwile ukuba umwana we sukulu uwa Baibele. Afwile ukwibele, lenga, ukulibika mu mtima wakwe kabili no kwikala umweo wakwe mu kumfwila kufyo alefunda.

C. Kafundisha uwa Sande Sukulu afwile ukuba umwina Kristu uwa mapepo. Afwile ukubika inshita shonse ukuba yeka no kupepa. Kupitila mu mapepo ilyo "twikala muli Kristu" (Yohane 15:5). Kabili aleisa mu cumfwano nankwe. Kupitila mwiwapepo ilyo enga suminisha imembu shakwe no kufwaya ubusuma wakwa Lesa citemwiko, na maka mu moyo wakwe. Kafundisha afwile ukusambilila ukupepelela amaka kuli Lesa aya kupususha mu myeo ya abantu abo atandalila aba luba. Kafundisha uwa Sande Sukulu afwile ukuba umuntu wa mapepo.

D. Kafundisha uwa Sande Sukulu afwile

bwino bwino.

B. Afwile ukutandalila, kulingana ne myaka ya bana be sukulu bakwe afwile ukubawawya ukutandalila.

C. Afwile ukusangwako lyonse, nga teshile afwile alondola ifi inshita eko icili ku mukalamba uwa Sande Sukulu atemwa ba kacema. Afwile ukushininkisha ukutula pali umbi kafundisha uwa kalasi yakwe.

D. Afwile ukufika bwangu pa mulungu akacelo ukupekanya incende iyo kalasi ikakuma-na, no kuposha abana be sukulu bakwe ilyo baleisa. Taafwile ukupepa ukufika inshita iya Sande Sukulu ilyo taala tampa ukufumya imipando panse aya kulasi yakwe.

E. Afwile ukusangwa ku misonkano ya masambililo aya nga mwafwilisha ukuba kafundisha umusuma. Afwile inshita shonse ukwesha ukutwala pa mulu imifundishile yakwe.

F. Afwile ukwishiba aba be sukulu bakwe kabili afwile ukuipela ukubafwilisha bena.

G. Icakulekelesha, lelo ukutali no kumpela ukuba uwaiphekanya ukuleta abantu kuli Kristu.

3. Bushe fya kufikilishapo ifya shani ifyo kafundisha uwa Sande Sukulu afwile ukukwata yeka? Cintu cikalamba sana ifyo abantu bambi ba cetekela kafundisha uwa Sande Sukulu ukuba nokucita. Lelo cilefwaikwa sana ifyo kafundisha uwa Sande Sukulu alecetekela ukucita umwine. Pafwile ukuba ukuipela mu mtima wakwe

ngulula ku kuba ba membala ba cilonganino. Ukufika ku bantu no kubasambilisha te ifyo fyeka. Sande Sukulu ifwaikwa uku kumanishe milimo yakwe. Ifwile ya fwaya abantu abaluba no kubatungulula kuli Kristu. Uyu e mulimo wa Sande Sukulu.

D. UKUKUSHA abena Kristu ukuba abasha ba kwa Shikulu abakula. Uyu mulimo uwakonkapo uwa Sande Sukulu. Ilyo umuntu aba umwina Kristu Baibele ileweba ukutula kanya mu mupashi. Afwile akula kabili alacita ifi mu nshila shitatu.

1. Pakubala, alakula ukupitila mu cebo cakwa Lesa. Afwile ukusambilishiwa. Baibele lilemufunda ifyo mweo wakwe upya ne cicetekelo cakwe. Icipangano Cipya tacileakanya ukukula mu nema ya kutula ukufuma mu kukula mu mano. Nga cakutula abamembala ba cilonganino bafwile ukukula bafwile ukusambilishiwa Baibele. Sande Sukulu e panga ilya kucita ifi.

2. Icacibili, Abena Kristu bakula pa kutumika, pa kubomba mu cilonganino. Ukukula, umwina Kristu afwile ukubombela Shikulu. Afwile asambilila ukutumikila. Afwile ukukwata inshita iya kucita fimo fimo mu cilonganino. Sande Sukulu ilapela iyi nshita. Mu makalasi yabo, abena Kristu bafwile basambilila ukupepula na bukamboni, ukutungulula no kusambilisha, ukupepelela no kwafwilisha abantu abo abalefwaya ubwafwilisho. Twimine pa kukusha bamembala ikwikala imyeo kwati Kristu uwa kutumikila no kwafwilisha Sande Sukulu ileafwilisha icilonganino ukucita ici.

3. Icacitatu, abena Kristu bakula ukupitila mu cumfwano cabo na Shikulu. Balasambilila ifingi ifya Baibele. Balaipela mu milimo yakwa Shikulu. Balasambilila ukukabila Shikulu. Icumfwano cabo na Kristu cilakula. Balasambilila ukupepa no kusekela mu cumfwano ca bena Kristu abaipela mu Sande Sukulu yabo.

Sande Sukulu ibomba imilimo ya mtengo sana ukwafwilisha kacema. Ila afwilisha bamembala ba cilonganino ukukula mu myeo yabo ya cina Kristu.

cila mulungu nga taalefwaya ukucita ifyo Baibele ilefunda pa fya bupe?

D. Afwile ukuba umuntu wa mu mupashi, ukupepa lesa konse fye ku cilonganino na mu ng'anda yakwe. Nga tali mu mupashi taafwile ukupelwa umulimo uwakutungulula imyeo ya mu mupashi ya bambi.

E. Mu Kusambilisha kwakwe pa fwile ukuba icishinka icakutula alipelwa icabupe ica kufunda no mupashi wa mushilo. Teti tubike umulongo uwa ifi fishinka, lelo fwayeni ifi, bushe kuti asambilisha? Bushe abantu balatema ukufunda kwakwe? Bushe imyeo ya bena Kristu ilecinja ne mifundile yakwe? Bushe amaka yakwe alatwala ifitwalo? Umuntu kuti aba membala wa cilonganino umusuma kabili umwina Kristu. Lelo nga twapelwa ubupe ubwa kusambilisha teti abombe bwino mu mulimo wakwe. Uyu te mulandu wakwe, ici cipilibula ukutula Lesa nakwata umulimo umbi uwa kubomba.

Pa kufwaya ba kafundisha icilonganino tacifwile ukufwaya umuntu umusuma mu fintu fyonse ilyo tabalamusala ukubafunda. Afwile, nomba, afwile ukumonesha ukucinja muli ifyo kabili afwile ukufwaya ukuipela yeka ukupitilila ukukula muli bena.

2. Pakubala, bushe milimo nshi iya kafundisha uwa Sande Sukulu? Bushe umulimo wakwe wa shani, efyo bonse icilonganino na kafundisha umwine engeshiba atemwa alecita ifyo afwile ukucita nangu iyo?

A. Ilyo kalasi yakwe ilekumana afwile ukupekanya ukusambilisha ishiwi lya kwa Lesa

ibuku ifwile ukuba kafwilisha kucilonganino na kuli bakafundisha ifya uyu mulimo ukalamba.

1. Bushe muntu washani icilonganino cifwile ukufwaya ukuba kafundisha waSande Sukulu?

A. Icintu cakubala ico icilonganino cifwile ukulolela cakutula uyo aleba kafundisha afwile ukuba membala uwa cishinka uwa cilonganinino. Nga cakutula taali uwa Baptist tafwile uku mutontonkanyapo. Nga cakutula mu Baptist nomba ukuba membala wa cilonganino ilyo taala-salwa ukufundisha. Kafundisha uwa Sande Sukulu afwile ukutemwa icilonganino cakwe no kuba uwa cishinka kuli ena. Ici cipilibula ukutula alasangwako ku misonkhano no kwafwili-sha mu nshila shonse isho engakwata. Bushe umuntu uyo muletontonkanyapo membala wa cishinka? Bushe alatemwa icilonganino cakwe?

B. Icintu icacibili icilonganino cifwile ukufwaya umuntu aleyikala umweo wa mwina Kristu. Bushe ba membala ba cilonganino bale mucetekela? Bushe alaleta icibote? Bushe Balemucindika sana mu mushi? Atemwa pali amasambi yamo no kunaka mu mweo wakwe uko kwingalenga abakunse ukuleka ukwisha ku kalasi iya kusambilila baibeke yakwe? Kafundisha uwa Sande Sukulu afwile ukuba umuntu uyo alemone-sha ne mikalile yakwe ukutula mwina Kristu.

C. Afwile ukwafwilisha icilonganino cakwe ne ca bupe cakwe, bakalamba aba filonganino bafwile ukupela icilangililo mu ca pe kumi. Ici cilelundapo na bakafundisha aba Sande Sukulu. Bushe kuti afunda shani Baibe

E. UKUBA KANGA-LILA kusakamana.

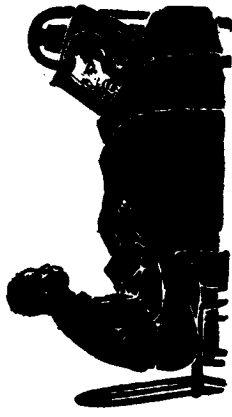
Bukangalila mu mushi ni ncito iya Sande Sukulu. Ukupitila mu bamembala aba kalasi ibumba lilasambilila ififwaya abantu mu mushi. Kuti ba afwili-sha abantu abo bale fwaya ubwafwilisho.

Kafundisha uwa

Sande Sukulu alefwaikwa ukwishiba amafya ya bana bakwe be sukulu. Elyo kuti a afwilisha ilyo alesambilisha Baibe.

UKUFIKA! UKUSAMBILISHA! UKULETA! UKUKU-SHA! BUKANGALILA! Iyi emilimo iya Sande Sukulu. Chalichi cifwile capwa umulandu uyu wine nga chalichi. Sande Sukulu ilabomba! Kuti yaafwilisha cilonganino kuti cikule no kupwishisha ukucila cintu cimbi.

Cilefwaikwa ukufwikisha bwino bwino, nomba ukutula ukukwata Sande Sukulu ni ncito ikalamba. Ifilonganino fimbi filafilwa mu Sande Sukulu yabo pantu tabomfwa bwino bwino ici cine. Baletontonkanya ukutula nga batampa a makalasi yabili atemwa yatatu, nokusanga bakafundisha ba makalasi yonse nokuba pela ama buku ya masambililo ninshi umulimo wapwa. Nomba, kuti batusha; nabakwata Sande Sukulu! Balasunguka ukutula abantu Sande Sukulu taibawamina. Tapali ico ilesangapo. Tabaufwile ukuti bafw-ikwa ukupitilisha ukubomba ukukusha Sande Sukulu nsuma. Ukusambilisha bakafundisha kulefwaikwa ukupitilila mwaka fye uli onse.

Sande Sukulu ifwile ukupwisha imilimo yakwe isanu ikalamba. Ni ncito iyakosa sana! Lelo nangu ni ncito iyakosa, ifwile ukucitwa. Icilonganino teti cibombe bwino ukwabula Sande Sukulu. Leken i ukutina umulimo ukawasa. Tontonkanyeni pa fintu ifyo ingaafwilisha. Icilonganino ukupwisha umulimo waciko.

CIPANDWA 2

UKUPEKANYA UMUSHILI CALIMO

Ilyo tabala byala imbuto mu mushili, palafwaikwa ukupekanya. Umuntu umbi alefwaikwa ukwimba no kufumya mankumba. Ilyo Sande Sukulu lisuma taila pangwa, umushili ulingile ukupekanya.

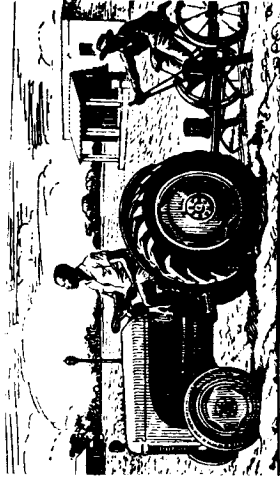
Ilyo icilonganino tacila
 kwata Sande Sukulu iisuma,
 cifwile ca umfwikisha bwino
 bwino ifyo Icipangano Cipya
 cili kabili ifyo cifwile ukucita. Cabulanda,
 ifilonganino ifingi filefwa pantu tabeshibe
 ifyo bali atemwa epo be minine. Teti bomfwe
 ifyo Sande Sukulu ifwile ukuba pantu tabasumi-
 na na nomba ifyo cilonganino cabo cilingile
 ukuba. Umulimo uwa Cipangano Cipya ufwile
 ukumfwika ilyo Sande Sukulu tailatampa ukubomba
 bwino bwino.

Mu Cipangano Cipya, Paulo libili libili

ICIPANDWA 7

KAFUNDISHA WA SANDE SUKULU

Ubwikatan bwa bulimi wali shita italakita
iya mutengo ukuti ibafwilishe pa kulima myanda
ya hekita ya calo. Bapangile bwino bwino
ifyo bakabyala.
Imilimile iyo

ukumona icintu cimo. Nomba line nangu ku ntanshi bakafwaya umbi uwa kwensha talakita lelo tapali nangu umo ungensha.

Mu Sande Sukulu cintu icikalamba sana ukupanga bwino nokuwamya mu nshila iyalinga. Mulandu ukalamba sana ukwishiba umulandu ne milimo iya Sande Sukulu kabili nefyo fifwile ukupwishiwa mu cilonganino cenu. Nangu ukupekanya konse kubeko nomba line nangu ku ntanshi umbi afwile ukubomfya talakita. Umbi afwile ukuipanga ukuti yende. Iyi e milimo iya kafundisha wa Sande Sukulu. Mu milimo iya Sande Sukulu, bakafundisha abasuma aba sambili-shiwa eko balefwaikwa.

Ili te buku iya kufunda bakafundisha efyo bengafunda. Tulefwaya, nomba, ukwesha ukwasuka amepusho yamo yamo no kupela icakutungulula

nga cakutilla abantu abatandalilwe pakati pa mulungu baisesa pa mulungu nokusanga ifi ifyaisalwa? Pa mulungu ni shiku iikalamba sana iya cilonganano. Imilimo yonse iya cilonganano ifwile ukusotwa pa nshiku ya mulungu. Ici cishinka kuli Sande Sukulu. Tungululeni ifilonganano fyenu mu ncende yenu ukupanga imisonkano iyaibela pa cibelushi atemwa ubishiku umbi pakati pa mulungu. Sande ya cilonganano. Nga kuli imisonkano iyaibela kwaba ukwisula icilonganano atemwa ukuipela, tumeni babili atemwa batatu ukufuma mu cilonganano cenu. Lelo icilonganano cifwile ukutwalilila na mapepo aya pa mulungu.

apalenze icilonganano ku mubili. Belengeni bwino bwino 1 Abena Korinti 12:12-27. Belengeni ni imiku iingi nokweshia ukumfwikisha ifyo ilelanda ifya cilonganano. Cilonganano cili kwati umubili. Umubili walikwata ifipande ifya lekana lekana, ne cipande icili conse cilafwaikwa sana ku mubili onse. Icipande conse ica mubili calikwata umulandu.

Ba membala ba cilonganano balikwati ifipande ifyapusana pusana ifya mubili. Ici cilepilibula ukutilla icipande cili conse cilefwaikwa sana. Takuli ba membala abo tabalefwaikwa mu cilonganano. Umute wa mubili ni Yesu Kristu umwine (Abena Efese 1:22-23). Alapela ba membala aba pusana pusana aba mubili wakwe umulimo uyo alefwaya kuti bacite. Alasosa ku mubili onse ifyo ungacita. Icilonganano cilapwisha umulimo wakwe ukalamba ilyo ba membala bakwe balebomba imilimo.

Ici cilefwaikwa ukupilibula ifintu fitatu ku cilonganano:

1. Cilepilibula ukutilla ba membala bonse aba cilonganano naba kwata umulimo ukwakubomba. Nga cakuti ifipande fimo fya mubili tafile bomba, mubili onse teti ubombe bwino. Mulandu ukalamba sana ukutilla membala onse uwamubili alecita imilimo yakwe. Bamembala bonse ba cilonganano bafwile ukubomba nabena. Ifilonganano ifingi filefilwa pantu tabomfwikisha bwino. Balasuminisha bamembala babo ukwikalafye ukwabula ukubomba. Imilimo yonse ilecitwa na bantu abanono sana. Ici nacipusana kwitontokanyo ya kwa Shikulu iya cilonganano cakwe. Icilonganano cili kwati umubili! Bamembala bonse aba mubili nabakwata umulimo ukwakubomba. Nga

cakutula icilonganano capwishisha, bamembala bonse bafwile ukubomba. Icilonanganino teti cikwate Sande Sukulu nsuma mpaka na bomfwe ifi. Sande Sukulu ilefwaya cafwilisho ukufuma kuli ba membala bonse ukupwisha imilimo yakwe.

2. Icilonanganino ngo mubili cipilibula ukutula membala onse uwa cilonganano alikwata umulimo wakwe uwakucita. Tacalinga ukutula bamembala bonse bafwile ukubomba. Amenso nakwata umulimo umbi uwa kucita uwa mubili. Amolu na yakwata umulimo uwa kubomba. Bamembala bonse aba cilonganano balingile ukucita umulimo uwaibela uyo Kristu abasalile ukucita. Kwati ici cilangililo, membala umo teti aisa-lile yeka ukutula ine ndetampa ukufunda kalasi ya bakalamba atemwa umbi ukutula akasambilisha abalumendo. Umulandu ukalamba sana, bamembala teti bansale pantu nshapelwa umulimo uwakusa-mbilisha, shacite nangu cimo. Yeu Kristu e mutwe uwa cilonganano. Alasala bamembala aba kusambilisha kabili alabapela ubupe uwakupwisha uyu mulimo. Nga cakutula twalicetekela mu Cipangano Cipya tufwile ukucetekela ukutula umulimo onse uwo shikulu alefwaya ukuti ucitwe mu cilonganano akemya umuntu ukucita umulimo uyo wine. Nga cakutula icilonganano cikafwaya mu mapepo abo umutwe wapela ubupe no kwita, kukaba bakafundisha abengi na babomfi ukucita umulimo wa Sande Sukulu mu nshila isuma.

3. Icilonanganino ngo mubili cipilibula ukutula ba membala bonse ba cilonganano bafwile ukubombela ca pamo mu bwikatanano. Umuntu onse afwile ukubomba umulimo wakwe uwaibela pa kuti cilonganano cipwishe umulimo wakwe ukalamba. Icintu cimo ico cilemoneka pa mibili yesu cakutula ngo umutwe wa sala ifyo mubili

ukupelwa ishuko iya kusambilisha. Kafundisha afwile ukumusambilisha mu milimo yonse iya bu kafundisha uwa Sande Sukulu, pakutula ilyo ikalasi yapekanya ukwakanya pa kuba kafundisha iwaipekanya ukufundisha kalasi ipya.

Icalenga cine konse konse, ilyo amakalsi aakanishiwa, kafundisha uli onse afwile ukwakanya kalasi yakwe mu mabumba nokuba tuma konse mukuya tandalila. Nomba, icilonganano cenu nacikwata amakalasi yabili ayalebomba mu ncende mwa kalasi imo kabili Sande Sukulu yene ikapitila ukukula. Ibukisheni icakufikilisha-po cenu ica myaka ibili cali icakukwata amakalasi cine konse konse. Nomba mwalundilako imo ipya na yambi amakalasi ya baice kuti aba abaiphekanya ukwakanya nabena. Iyi e nshila mukafika pali icakufikilishapo cenu.

Ilyo Sande Sukulu yenu ilekula icilonganano cikalakula nacena. Abaluba bakalaisa ku makalasi. Bakomfwa Baibele ilefundwa. Bakomfwa ilandwe lilesabankanishiwa ukupitila mu bukamboni ne micitile ya kafundisha na ba membala be kalasi. Abengi bakapokelela Kristu. Mu nshila iyi ine Sande Sukulu ilekula icilonganano.

Pali cintu cimo icikalamba sana. Moneni ukutula imilimo yonse iya Sande Sukulu ilesona kuli Sande. Inshita shimo akabungwe aka asosiyeshoni atemwa ubwikatano wa filonganano benga panga ukukwata imisonkano pa mulungu. Ifilonganano fimbi tafyalongene pali bulya bushiku atemwa ukwikala na mapepo aya kacelo ukutula ba membala bonse ba kakwata ukulongana kucilonganano cimbi pa mulandu uwa musonkano uwa ibela. Kuti mwatontonkanya fingacitika

lilwe kale na kafundisha. Bafwile ukulanda nankwe ifya kalasi yabo iya Baibele. Mwebeni ifyo kalasi ya mwafwilisha mu mweo wenu. Bafwile ukwakanya ubunte bwabo ifyo Kristu acitala bena. Bafwile ukutungulula mwi pepo ilinono ilyo tabalaya. Nga cakutila mung'anda muli abana, iyi ilyashi lifwile lya landwa kuli kafundisha wa kalashi ya bana. Pa bushi-ku bumbi intungulushi ye bumba ukusenda ba membala bambi aba mwi bumba no kutandalila ing'anda iya cibili ukubwekeshapo imicitile imo ine nga pakubala. Suminisheni intungulushi ye bumba ukusunga ukubomfya ba membala be bumba lyakwe mu kutandalila.

Icalenga mtanda, ilyo ukutandalila kulepi-tilila, abengi bakatampa ukwisa ku kalasi. Kafundisha akafwaya ukutampa nombala line ibumba limbi. Afwile ukweshu ukusunga amabumba abana be sukulu pali yane atemwa mutanda. Ilyo ibumba lipya lya tampa kafundisha limbi akafwaya ukucinja amabumba yonse, talingile ukubika bonse abana be sukulu bapya mwi bumba limo. Biken i bambi abapya mu mabumba yapya. Inshita shonse saleni abacishinka na bamembala abaishiba ukuba intungulushi she bumba shenu. Shininkisheni ukutila mulefunda intungulushi iye bumba ifyo alefwaikwa ukucita.

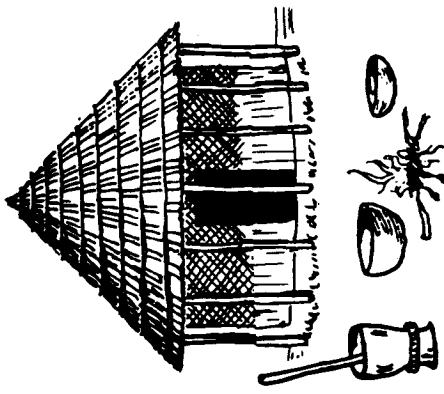
Icalenga cine lubali, ibukisheni ukutila tapali kalasi ilingile ukukwata abana be sukulu ukucila pali amakumi yabili. Nga cakutila ama bumba yenu alebomba yonse mukakwata abantu ukucila napo. Kafundisha, kacema no mukalamba wa Sande Sukulu bafwile ukupanga amatontonkanyo ukwakanya amakalasi. Mwitina ukwakanya amakalasi. Iyi e nshila imo sande sukulu ika kulila. Kafundisha wa kalasi ili yonse afwile inshita shonse ukusambilisha kafundisha umbi. Afwile

ufwile ukucita, bamembala bonse babombela pamo ukupwisha ulya mulimo. Ngo mutwe watila "enda" umubili onse ulatampa ukwenda. Amolu, amaboko, amenso, amatwi - iciputulwa conse ica mubili cila bombela capamo. Uuli onse ukucita icipande cakwe ukupwisha umulimo uwa kwenda. Iyi enshila icilonganino cifwile ukucita imilimo yakwe. Nga pali umulimo uyo ulefwaikwa ukucita, nga bamembala bonse babomfya ifya bupe fyabo no kucita icipande cakwe, kuti bapwisha. Nomba bafwile ukubombela pamo mu bwikatano ngefyo umubili ucita. Mu Sande Sukulu ba membala bonse aba cilonganino baka-kwata umulimo uwakubomba. Ni fyo ilyo umuntu onse alecita icipande cakwe ica mulimo pakuti Sande Sukulu ingapwisha imilimo yakwe.

Shininkisheni ukuti icilonganino cilebomba ngefyo Kristu alefwaya. Icilonganino conse cifwile ukubombela pamo ukupwisha imilimo yakwe. Elyo icilonganino caufwikisha ifi, ninshi umushili naupekanishiwa ukubyalala imbuto shisuma isha Sande Sukulu.

UKUWAMYA SANDE SUKULU

Ilyo umuntu ale-
kula ing'anda pa
famu, incito iyaku-
bala iyo afwile uku-
cita kwimba ifilindi
no kubikamo ifimiti.
Alesusha ifilindi ne
loba na mabwe nalimo
na cementi ukuti
cikate bwino bwino.
Elyo alapopa imisu-
mali nangu ukukaka
imiti, ne ng'anda
yatampa ukumoneka.
Imikulile ya ng'anda
iyi mulandu ukalamba sana pantu ing'anda yali
kulwa pa mufula uwakosa.

Mibumbile mulandu ukalamba sana nawena
mukukula Sande Sukulu. Mibumbile ifwile uku-
pangwa apo Sande Sukulu ikakulwa. Mibumbile
iyi ine kuwamya Sande Sukulu.

Imiwamyile ifwile yafwailisha amabumba
yane aya myaka iyapusana pusana. Ama kalasi
aya aba mabumba yane yali pelwa na mashina.
Amashina aya kuti yaumfwika kwati ayaibela pa
kubala, lelo pakashita akanono akeshibikwa.

UKWAKANYA ABANA ABANONO ABASHILA TAMPA ISUKULU

Imyaka iyi ya bana abanono. Bana abo
tabalatampa isukulu. Mulanqu ukalamba sana

kanya abana be sukulu bakwe mu tumabumba
tunono tunono utwa bantu basanu. Nga nakwata
abana be sukulu ikumi limo afwile ukubakanya
mu mabumba yabili. Afwile ukwakanya abana
besukulu bakwe bwino bwino. Ukushininkisha
ukutula ibumba lyonse nalikwata bamo abakosa,
ba membala aba cishinka na ba membala abanaka
bafwile ukwakanishiwa pakati pa mabumba yabili
aya ene.

Icalenga fine, suminisheni kafundisha
ukusala umo mu mamembala e bumba ukuba intungu-
lushi we bumba. Intungulushi isha mabumba
shifwile ukuba ishacishinka. Ngefyo kacema
afundile kafundisha ukutandalila. Ifyo nomba
kafundisha afwile ukufunda intungulushi ye
bumba ifyo benga tandalila kafundisha afwile
ukulondolola ku ntungulushi sha mabumba ifya
mulandu uwa Sande Sukulu nefyo ingafwilisha
ukukula icilonganino cabo no kuleta abantu
kuli Kristu. Suminisheni kafundisha ukuti
alondolole ku ntungulushi sha ma bumba ukutula
shingakwata bukalalila bubili, ubwa kubala
kwangalila nokutumikila ku ba membala bambi
bane. Nga umo teshile afwile ukusanga umulandu
uwo ulya muntu teshile. Nga pali ubwafya afwi-
le ukweba kafundisha, bukalalila bwa cibili
kufunda ibumba lyakwe ifyo bengatandalila ne
fyo bena babafundile kuli kafundisha.

Icalenga fisano, pa mulungu akacelo pa
nshita iya kalasi, kafundisha afwile ukupela
akashila kuli intungulushi sha mabumba amashina
yabili aya bantu abaluba. Afwile ukulondolola
ukutula ibumba lyonse likaba ne nsambu sha
kutandalila amayanda ayo yabili uno mulungu.
Intungulushi ye bumba lifwile ukusenda bamo
ukufuma pe bumba nokuya pempula ing'anda ya
kubala. Ibukisheni, uyu muntu waluba uwatanda-

kanya abana be sukulu bakwe mu tumabumba tunono tunono utwa bantu basanu. Nga nakwata abana be sukulu ikumi limo afwile ukubakanya mu mabumba yabibili. Afwile ukwakanya abana besukulu bakwe bwino bwino. Ukushininkisha ukutula ibumba lyonse nalikwata bamo abakosa, ba membala aba cishinka na ba membala abanaka bafwile ukwakanishiwa pakati pa mabumba yabibili aya ene.

Icalenga fine, suminisheni kafundisha ukusala umo mu mamembala e bumba ukuba intungulushi we bumba. Intungulushi isha mabumba shifwile ukuba ishacishinka. Ngefyo kacema afundile kafundisha ukutandalila. Ifyo nomba kafundisha afwile ukufunda intungulushi ye bumba ifyo benga tandalila kafundisha afwile ukulondolola ku ntungulushi sha mabumba ifya mulandu uwa Sande Sukulu nefyo ingafwilisha ukukula icilonganino cabo no kuleta abantu kuli Kristu. Suminisheni kafundisha ukuti alondolole ku ntungulushi sha ma bumba ukutula shingakwata bukalalila bubili, ubwa kubala kwangalila nokutumikila ku ba membala bambi bane. Nga umo teshile afwile ukusanga umulandu uwo ulya muntu teshile. Nga pali ubwafya afwile ukweba kafundisha, bukalalila bwa cibili kufunda ibumba lyakwe ifyo bengatandalila ne fyo bena babafundile kuli kafundisha.

Icalenga fisano, pa mulungu akacelo pa nshita iya kalasi, kafundisha afwile ukupela akashila kuli intungulushi sha mabumba amashina yabili aya bantu abaluba. Afwile ukulondolola ukutula ibumba lyonse likaba ne nsambu sha kutandalila amayanda ayo yabili uno mulungu. Intungulushi ye bumba lifwile ukusenda bamo ukufuma pe bumba nokuya pempula ing'anda ya kubala. Ibukisheni, uyu muntu waluba uwatanda-

ukutula abana basambilile Baibele. Ilyo bale-kumana bafwile ukulaombe ndupi, ukwimba no kumfwa umulumbwe. Bafwile ukusambilishiwa. Baibele ilasambilisha cine ici mu nshita sha mu Cipangano Cakale. Lesa afundile abantu bakwe ukusambilisha abana babo. Belengeni Amalango 4:9. Ukufundisha abana kwalecitwa mu ng'anda. Nomba, mu Nehemia 12:42 tulebele-nga ukutula abana balesangwa kumapepo kabili balebafunda kulya kwine. Timoteo cilangililo icisuma ica kufunda umwana. Banyina banakulu bali musambilishe. (2 Timoteo 1:5 na 3:15) Ali sangwa ku cilonganino, kabili intungulushi ya musambilishe.

Ishina ilya kalasi ya kwamba ni "ABA KUTENDEKA." Aba baice abo batampa fye ukusambilila. Imyaka ya bakutendeka ifuma pa myaka yine ukufika ku myaka mutanda. Nga takuli apa kusungila abana mu cilonganino cenu, umwana uwakwata imyaka itatu no kuya panshi afwile ukushala na nyina. Mwaice sana ukusambilila pamo na bana abakalamba kabili nga aba pamo na banankwe kuti abalesha ukusambilila bwino.

Bushe umwana wa kutendeka aba shani?

1. Alasalakata sana no kucincila kuti aikalafye tondolo no kumfwa ku kashita akanono. Alefwaikwa ifya kucita.

2. Alatemwa ukupashanya no kubwekeshash. Alasambilila pa kukopa ababiye. Ukucita ifyo balecita no kubwekeshash ifintu balesosa. Aba kutendeka tababelenga. Ifyo ukupashanya no kubwekeshash ni nshila iya kuba fundilamo.

3. Alitemwa ukwipusha sana, alafwaya ukumona, ukumfwa, ukwikata no kumfwa.

4. Ali ulya twingeta ukutula "uwaitemwa" uwaishusha ne cisungusho ica "ine." Amashiwi yakwe ayo abomfya ni "candi" na "ine."

5. Nangula ali uwa cincila nokufwaya ukwishiba alikwata impela iya kumfwa. Teti omfwe amatontonkanyo aya ayapala kwati "icitetekelo" no "kusenamina." Lelo kuti aumfwa ifyo Lesa angamwafwa nokuba nankwe inshiku shonse. Kafundisha afwile ukumusambilisha mu nshila engomfwa.

Ifilembo fyakufundisha. Icilonganino cifwile ukufwala masambililo ya bakafundisha ukubomfya. Baleitwa "Kafundisha uwa ba Kutendeka" atemwa "Ukusambilisha abana banono" kwaliba amapikicala aya "kusenda kung'anda" amapikicala ayo alaya pamo ne buku lya kafundisha. Ibuku lyonse nalikwata amasambililo 13 aya kusambilila imyeshi itatu. Shiteni amabuku aya ukufuma ku Baptist Publishing House.

UKWAKANYA ABANA

Ukwakanya kwa cibili ukwa myaka ya bana. Abana muli uku kwakanya kufwile ukufuma pa myaka cine lubali ukufika ku ikumi limo na fibili. Nga bali pa sukulu bafwile ukuba mu geledi 4 nangu 6.

Baibele iletufunda ifwe ukutula tufwile ukuba bakangalila ba bana besu nokusambilisha. Twalishiba ukutula abana balakula mu mibili yabo kabili na mu mano. Tufwile kanshi, ukuba

ici.

Aya e matontonkanyo mwingabomfya pa kuwamiya amakalasi aya Sande Sukulu yenu ukutandalila nokufika ku bantu pa mulandu wa Kristu ne cilonganino cenu. Tafipwile. Pali nafimbi ifya kulanda mukati mufwile ukubombapo mu cilonganino cenu ukulinganya ne mikalile yenu. Lelo amatontonkanyo kuti abomba nga cakutila mulebabomfya.

Pakubala, kacema afwile ukukumana pamo na bakafundisha bonse aba makalasi ya bakalamba na balumendo. Kafundisha afwile ukumfwikisha ifya mulandu wa Sande Sukulu ne milimo yakwe. Kafundisha afwile ukumfwikisha ukutula umulimo uwa Sande Sukulu kufika ku bantu pa mulandu wa Kristu. Kacema afwile ukufunda bakafundisha ifyo bengatandalila kabili no bunte. Afwile ukwenda na kafundisha ilyo baleya mukutandalila. Kafundisha afwile ukumona no kumfwa ukufikila aumfwikisha ifyo baleingila mung'anda no kulannda ku bantu ifya kalasi iya kusambilila Baibele no kubeta ukuti bese. Afwile uku sambilila fye engalanda ubunte bwakwe nokuba bakamboni bakwa Kristu.

Icabubili, nga kafundisha asambilila ukutandalila, afwile ukupitilisha ukutandalila. Afwile ukukwata ibuku ilya kulembamo amashina ya abo abalesanga ukutula tabali abena Kristu atemwa abo tabaleya kucilonganino. Pa mbali lya shina lyonse afwile ukulemba adileshi atemwa incende iya kusanga ing'anda. Ifyatanti-kwa fifwile ukukula inshita yonse ilyo aleya mukupempula.

Icabutatatu, mu kalasi yakwe afwile ukukwa-

1. Ba membala aba kalasi. Bakafundisha maka maka bafwile ukwishiba ba membala bonse amashina yabo ulupwa lwabo, ne mikalile yabo.
2. Ba membala ba kalasi abo tabaleisa. Bafwile ukutandalilwa nokusanga umulandu uyo tabaleisa kabili nokwesha ukubaleta ku cilonganino.
3. Ba membala ba cilonganino abo tabesa ku Sande Sukulu ba konkomesheeni ukwisa no kusangwako ku masambililo aya Baibele.
4. Abena Kristu mu ncende yenu abo tabaleya ku cilonganino icili conse. Limbi kuti tabalefwaya ukusangwako ku cilonganino ca ba Baptist, kabili afwile ukubeta ukusangwako ku bwikatano bwa bena Kristu no kusambilila Baibele.
5. Abantu abaluba. Basangeni. Beshibeni bwino. Beteni ku masambililo ya Baibele. Baleteni kuli Kristu. Nga cakutila Sande Sukulu kalasi ilebomba milimo, umulungu uli onse bakafundisha pakufunda pakaba abantu abaluba ukwisa sambilila isambililo.

Icintu cilefwaikwa sana ukupange nshita iya ku pempula. Kafundisha afwile ukukwata inshita ine ine kubikwa pa mbali umulungu uli onse uwa kutandalila. Afwile ukushininkisha ukutula amabumba aya pusana pusana aya mu kalasi yakwe nabapanga ukutandalila. Ibukishe-ni, imilimo iyabula ukupanga taicitwa. Nga kafundisha tapanga ukutandalila, takatandalile kabili ba membala aba kalasi yakwe. Umulimo umo uukalamba uwa kafundisha akwata wakuleta abantu abaluba kuli Kristu. Tafwile ukulaba

akanya mu myaka iyapusana pusana iyo ilesumi-nisha ukucinja kwabo ukwa myaka yabo.

Mu cipandwa ca bana ici cine abana bafwile mwa bakanya mu makalasi yabili. Abo abali ne myaka cine lubali, cine konse konse na pabula ukuba mu kalasi imo. Iyi kalasi iitwa ukutula ikalasi ya kutendeka. "Ukutendeka" cipilibula ukubangilila. Ilyo tulelanda ifya abana aba kutendeka tulanda ifya baice abali mu kashita akakula. Abengi muli bena bakatampa isukulu, kabili bakatampa no kubelenga.

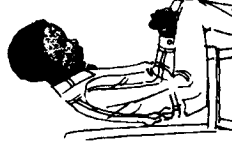
Bushe umwana uwakubala aba shani?

1. Ali cincila. Alitemwa ukucita ifintu, kabili tatemwa ukwikalafye ku kashita akatali.
2. Kwati uwa kutendeka, na ena alatemwa ukupashanya. Alatampa ukwambula imikalile pamo ne micitile.

3. Alafwaya ukusambilila, alafwaya sana ukwishiba kabili libilibili alepusha, mulandu nshi?

4. Ali namatonto-nkanya asuma. Alatemwa umulumbwe uwakwata ificitika mkati kabili na mashiwi ayomfwika bwino.

5. Alatomtonkanya umwa anguka, alatemwa ukulanda iliyashi. Alatemwa ukwasuka amepusho aya anguka. Alikwata ubwafya mu matontontankanyo aya pala kwati "Icitetekelo," no "kusenamina."

6. Aloumfwila sana alefwaya ukusansamu-sha abakalamba.

Ifyakusambilisha. Kwaliba amasambililo aya "Kutendeka" aya myaka ya baice. Nga tamukwete mu calo cenu, kuti mwabomfya ibuku lya "Kafundisha wa ba kubala" natu ma buku twa mapikicala. Pantu abana abakalamba kuti basambilila a ma beshi aya kusunga pa mutima. Kutu mwasala ama beshi yambi aya kubapela.

Ikawasi yacibili mu kwakanya kwa bana, bana aba myaka ikumi ne myaka ikumi limo na fibili. Iyi ileitwa ukutula "Abana abano-no." Ishiwi lya kutula "Abanono" lipilibula ukutula "abaice." Yalishibikwa ukutula ni umo uyo aletampa ukukula, nomba acili ne myaka inono. Ifilonganino fimbi nabacisanga ica anguka ukusuminisha ama Sande Sukulu yabo ukukonka ukwakanya kwa makalasi ukulingana no kwakanya kwa ku masukulu. Ukulanda ukutula, abakubala kuti baba abo aba shilatampa isukulu. Abakutendeka bafwile ukuba mu giledi 1 ukufika na mu geledi 5; ici cili bwino lelo bafwile ukucita bwino bwino ukwabula ukumfwisha insoni umwaice uyo tapwishile isukulu. Sha ta ali pa sululu afwile ukukonka abalinga nankwe imyaka.

Bushe umwana munono aba shani?

1. Aba uwacincila. Kutu aikala nokumfwa bwino, lelo alatemwa imilumbe iyakwata ifyakucita mukati kabili ne nyimbo.

2. Alepusha amepusho aengi. Alafwaya ukwishiba "shani" na "cinshi."

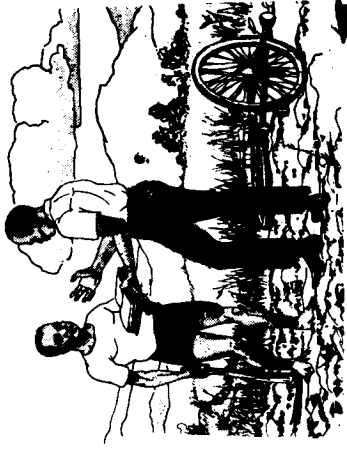
ICIPANDWA 6

UKUBOMFYA SANDE SUKULU UKUFIKA KU BANTU

Umulandu wa Sande Sukulu kubika abantu pamo ukushimikile ilandwe ku bantu ba mu mushi. Kutu mwakula icilonganino cenu ukupitila mu Sande Sukulu. Ukukula icilonganino. Nomba, cipilibula icibumba no mutenge. Icilonganino bantu. Abantu abaluba aba shinguluka ifilonganino fyesu. Ilipusho nili, "Bushe tukafika shani kuli bena?" Ilipusho kuti ya yasukwa mwi shiwi limo.

Amabumba ayanono atemwa amakalasi ya Sande Sukulu kuti ya wanya ukubomba nokupwisha icintu cikalamba. Uyu mulimo ku pempula. Uyu mulimo uyo ba membala bonse aba Sande Sukulu bafwile ukucita.

Bakafundisha aba Sande Sukulu bafwile uku pempula. Nangu bakafundisha ba bana abanono atemwa abakalamba, bafwile uku pempula. Bakafundisha ba bafwile ukusambili-sha bamembala ba makalasi yabo uku pempula no kubatungulula muli uyu mulimo. Umulimo ukalamba uwa Sande Sukulu kalasi ku pempula. Bafwile uku pempula.

F. Kacema afwile ukubwekeshapo imicitile iyi ine ku makalasi yonse aya bana. Ilyo abana balebwekela ku fipuna na makalata yabo bakaba aba nsansa sana, na bafyashi babo bakatemwa sana kabili ifintu fyonse naficitwa bwino bwino. Namukonka itontonkanyo! Lelo ibukisheni, abana beka abapwisha amakalasi yabo afwile ukupelelwa amakalata. Bambi bafwile ukupembela ukufikila bakakule nokuya mu kalasi imbi.

Nomba namukwata ipango iya Sande Sukulu yenu, namukwata icakufikilishapo cenu ica myaka ibili. Ilipusho nomba nili, "Bushe mukafuma shani/apo muli nomba ukuya uko mwala-nda ukutula mulefwaya ukufika muli myaka ibili?" Pali mulimo uwakosa sana uyo ulefwai-kwa ukucitwa. Nalimo twingamwafwako ukumona inshita.

3. Aba uwacimfyanya. Alatemwa ifyangalo, fingusha no kucimfyanya.

4. Kuti aibukisha ukwabula ubwafya.

5. Alomfwa ku Evangelyo. Iyi li bumba iya myaka ilefwaikwa sana. Ukubikilapo pe buku lya kafundisha kwaliba limbi ilya bana be sukulu.

Ifya kusambilisha. Amabuku amasambililo aya balumendo ya myala isanu nakwata masambililo yane pa mwaka umo. Ibuku lyonse nalikwata amasambililo 13. Kuti yapwisha imyeshi itatu ukusambilila. Aya mabuku alasangwa ku Baptist Publishing House.

UKWAKANYA ABALUMENDO

Ici cipande ica citatu mu Sande Sukulu. Ca balumendo na bakashana aba myaka ukufuma pe kumi limo na fitatu nokushinta ku makumi yabili. Abalumendo bafwile ukwakanwa mu makalasi yabili.

Kalasi iya kwamba ya balumendo abanono abakwata imyaka 13 ukufika ku 15. Iyi kalasi iitwa ukutula "Pakati." Pakati cipilibula "Pakati na pakati." Tali umwaice nomba, talati afikepo ukubamukalamba. Iyi ni nshita ikalamba sana mu mweo wakwe.

Ipusheni ba Baptist Publishing benu ifya ma

buku aya kusambilisha aba pakati.

Kalasi iya cibili mu kwakanya abalumendo ukufuma pa myaka 16 ukufika naku 20. Iyi kalasi ingetwa ukutula kalasi ya balumendo.

Ifya kusambilisha, abalumendo filafika ku myaka isano. Na masambililo yane ayakusambilila mu mwaka umo. Ipusheni ifya mabuku no kushita ukufuma ku Baptist Publishing House mu Lusaka.

Ayengi amasambililo aya kusambilisha iyi myaka bali bapanga kwati umulumendo ali pe sukulu. Mwi-laba, nomba ukutula eko bali abalumendo na bakashana abapone-ne ukuya ku Sekondiale. Mwi basha pa kupenya no kupanga ifya iyi kalasi. Mu mishi abengi abalumendo na nabakashana bekala ku masukulu imyeshi pabula nangu ikumi limo iya mwaka. Icilonganino cabo cifwile ukubapangila bwino amasambililo pa milungu bekala ku mushi ukufuma ku sukulu.

Bushe uwa cilumendo aba shani? Cinshi afwaya?

1. Umulumendo afwile ukukwata kafundisha uwaipেকanya bwino. Balefwaya ukukoseleshiwa nefyo bomfwa.

2. Balapanga amatontonkanyo ayengi aya fya mweo. Balefwaikwa kafundisha uyo ungaba-

myaka iya kubacinja ukuya mu kalasi imbi bakaya pa ntanshi atemwa "ukukusha."

B. Pa Sande iyo ine akacelo amakalasi yonse ya bana yafwile ukwikala pamo na bakafundisha wabo, pa mbali imbi iya cilonganino mu mapepo. Abafyashi ukwikala ku lubali lumbi ulwa cilonganino. Nga pali abana abo abafyashi tabaleisa ku cilonganino, shininkisheni ukutula baitwa ku mapepo aya yene ayaibela.

C. Kacema afwile ukulondolola ifya Sande Sukulu iya mu cilonganino. Afwile ukwishibisha bakafundisha bonse maka maka ukubakoselesha ukutula kwaliba amakalasi ya bafyashi pamo pene na baice.

D. Kacema afwile ukwita kalasi ya bana banono sana. Bena bakatantama ku ntanshi pamo na bakafundisha babo. Kafundisha afwile ukulondolola mu kashita akanono ifya kalasi yakwe, imyaka ya bana nefyo balecita. Apo pene abana bafwile ukupelwa ishuko iya kwimba no kubwekeshapo ama beshi aya mu Baibele.

E. Kacema afwile ukutasha abana nokulondolola ku bafyashi ifya bambi abana abapwishe imilimo iya iyi kalasi nabakula nomba ukuya mukalasi imbi. Afwile ukwita amashina ya abo abaleingila mu kalasi imbi no kubapela amakalata aya kupwisha ne shina lyakwe apo pene. Iya lembwapo ishina ya ba kacema, mukalamba wa Sande Sukulu kabili na bakafundisha be kalasi iyo alefumamo. Amakalata aya yene ayakupwisha kuti mwayasanga ku Baptist Publishing House, Lusaka.

Nomba sendeni lipepala lyenu no kulemba munshi inshita iyo icilonganino cenu cikatampa Sande Sukulu kabili ne nshita Sande Sukulu ikapwa.

5. Ilipusho ilya lenga fisano nili, "Bushe ni Buku lya masambililo lya shani ilyo mukabomfya, kabili mu kasanga shani?" Ngefyo ili buku lya pangilwe ukubomfya mu filonganino fya Baptist ciletontonkanishiwa ukutula icilonganino conse cifwile ukubomfya amabuku amasambililo aya lembwa na ba Baptist Publishing House iyo itumikila mu calo cenu. Ama adeleshi ya aya ma Baptist Publishing House akalembwa kunuma kwe buku ili line. Ama buku yalalondololwa mu cipandwa 3. Mufwile ukulembela ku Baptist Publishing yenu kuti ba milondolole bwino bwino ifya mabuku, umutengo ne fyo mungashita. Ibukisheni ukutula mufwile ukushita amabuku imyeshi ibili ilyo taalafwai-kwa pa mulandu uwa kufwaya ukukwata amabuku mu nshita.

6. Ilipusho lya kulekelesha ilyo mufwile ukwasuka nili, Ilyo umwana akula nokwingila mu kalasi imbi?, Moneni ici cilangililo, nga cakutula m'kalasi ya baice, abaice nafika imyaka 6 kabili umwana afika imyaka 7. Bushe mukacitashani pa kumutwala mu kalasi ya bakalamba? Mwiba sesha pa mulu ilyo bafika pa bushiku bafyalilwe. Ici kuti caleta umufu-nganyo kuli kafundisha kabili ku bana abengi. Pali pango. Nalimo mulefwaya ukulikonka mu cilonganino cenu.

A. Bikeni pa mbali umulungu wa ntanshi cila January ukuba ubushiku bwa Sande Sukulu uwaibela. ubu bwine abana bonse abafikile pa

fwilisha.

3. Tabaposako amano ku milumbe iya mu Baibele atemwa ukusambilila mpaka bakamone ifyo cipashanya ku myeo yabo iya nshiku shonse. Balaposako amano sana mu kulanda ifya cishinka ica Baibele nga cakutula nabamona ukulingana kwa calo cabo.

4. Ku bacilumendo ibumba lilefwaikwa sana. Balefwaya ukumfwa ukutula balebapokelela kwi bumba lyonse. Balefwaya ukuba pamo. Kafundisha afwile apekanya ifya kucita fya balumendo pakati pa mulungu. Amaangalo aye bumba, ayapala kwati umupila wa minwe, uyo bonse abalumendo nabakashana kuti baangala bwino.

5. Nga cakuti umulumendo akaba uwa cishinka ku cilonganino cakwe ngo mukalamba, afwile ukusambilishiwa bwino pa myaka iyi ine iikalamba.

UKWAKANYA ABAKALAMBA

Ici cipande icakwakanya kwa myaka iyalenga fine mu Sande Sukulu. Abalumendo bakesa mu kalasi ya bakalamba pakati pa myaka 18 kufika na ku 20. Libili libili ilyo icilonganino ciletampa Sande Sukulu yaciko na bakwatafye kalasi imo iya Sande Sukulu ya bakalamba. Bafwile ukwi-bukisha, nomba, ukutula balefwaikwa ukwakanya iyo kalasi no kutampa imbi ukwabula ukuposa inshita.

Kalasi ya bakalamba kuti ya akanishiwa mu nshila shitanu:

1. Amakalasi ya baume na banakashi. Abanakashi beka na baume beka.
2. Pa myaka, kulanda ukutula ukukwata kalasi ya bakalamba abanono bonse abaume na banakashi kabili na kalasi ya bakalamba bonse abaume na bakashi.
3. Limbi inshila nsuma kwakanya bonse abaume na banakashi. Nga inambala ya bakalamba ilesuminisha, kwateni amakalasi yabili ya baume abakalamba na imo iya bakalamba abanono. Kwateni amakalasi yabili ya banamayo, imo ya banamayo banono.

Kafundisha uwa kalasi ya bakalamba afwile ukwishiba ififwaya abana bakwe be sukulu. Afwile ukuba tandalila no kwafwilisha mu fintu balefwaya na mafya bakwete ilyo alebasambili-sha.

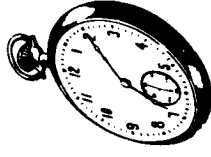
Icipandwa 6 cilalondolola ifyo kalasi ya bakalamba ifwile ukupekanishiwa pa kutandalila no kufika ku bantu pa mulandu wa Kristu.

Ifya kusambilisha. Kwaliba amabuku a masambililo ayengi ya bakalamba, na mabuku ya bakafundisha na bana be sukulu. Ipusheni no kushita ukufuma ku Baptist Publishing House yesu.

onse. Inshita nsuma iya Sande Sukulu ukukuma-na ni awa limo ilyo amapepo talatampa pa Sande ulucelo. Mufwile ukupanga ukukumana pa nshita iyo abantu bonse aba mu mishi. Pangenini cenu bakatemwa na ba mu mishi. Pangenini amatontonkanyo ayakutula amakalasi yonse yalongane pa nshita imo. Ulupwa lonse lufwile ukwikala pamo pa Sande Sukulu. Amatontonkanyo ayafwa nshita ni aya:

A. Tampeni Sande Sukulu awa imo ilya mapepo tayalatampa.

B. Tampeni mu nshita. Lekenini ba kacema atemwa abakalamba ba Sande Sukulu balishe belu nangu ukulisha insimbi ukulanga ukutula Sande Sukulu nomba na-itampa. Libili libili tumfwa ukutula mu calo ca Afrika tatu-kwete inkoloko, lelo ici teci-shinka iyoo. Abana balaya kusukulu mu nshita. Abantu balaya ku milimo mu nshita. Tulanina ishitima na bamotoka mu nshita kuti twatampa Sande Sukulu mu nshita. Nga cakutula mulecelwa ukutampa Sande Sukulu ninshi twakulacelwa ukutampa amapepo. Kabili banamayo bakacelwa ukufika kung'anda nokupekanya ica kulya ica bana babo.

C. Pwisheni Sande Sukulu mu nshita. Sande Sukulu taifwile ukupitilila pali awa umo. Londololeni ku bantu inshita iyo Sande Sukulu ikatampa ne nshita iyo ikapwa. Lisheni belu atenwa ing'oma ukulanga ukutula Sande Sukulu yapwa kabili bakafundisha bafwile ukuleko ukufunda amakalasi yabo.

D. Tontonkanyeni ifya kukula tumayanda. Libili libili ilyo muleenda muli motoka mulemona tumayanda uto bakulile mu mbali ya musebo utwakulwa ne miti ne cani. Abantu bakulile ukuba icintelelwe ica fitwalo fyabo no musalu uyo bacila shitisha. Nga bacita ifyo ku milimo. Cinshi cingalesha icilongani-no cenu ukucita umulimo wa kwa Lesa? Sendeni ifimuti, ifyani atemwa imisambo na bambi bamembala ba cilonganano cenu nokukula tumayanda utu twine utwamakalasi yenu.

E. Ibukisheni mulekusha Sande Sukulu yenu. Icakufikilishapo cenu kukwata amakalasi ayengi ukucila ayo mukwete. Limbi icilongani-no cenu cifwile ukutampa ukupanga nomba ukukula amayanda nayambi aya Sande Sukulu. Aya amayanda tayafwile ukusenda indalama ishingi sana. Bamembala kuti bakula, ukubomfya ifimuti, iloba ne fyani atemwa fintu fimbi ifyo fisangwa ukwabulo bwafya.

Icilonganano cenu kuti cacita icili conse ico icatontonkanya ukucita. Mufwile ukupwisha uyu bwafya ubwa ncende nga icilongano na Sande Sukulu fikule. Twalandile ukutula Sande Sukulu emulimo uwakosa sana. Tamufwile ukumfwa umwenso uwa kubomba!

Nomba, sendeni ipepala nokunkonyapo ukulemba amatontonkanyo ya Sande Sukulu yenu. Panshi pe shina lya kafundisha uwa kalasi ili yonse lembeni incende iyo ikalasi ilekuma-na.

4. Ilipusho lya lenga fine ilyo mufwile ukwasuka nili "Bushe ni shita nshi iyo Sande Sukulu yesu ifwile ukulongana? Mulandu ukalamba sana ukupanga inshita no kwishibisha uli

ICIPANDWA 4

IFYA NTANSHI IFYA SANDE SUKULU NSUMA

Nga cakuti icilonganano cikakwata Sande Sukulu iyakosa palingile ukuba ifintu ifya ntanshi ifi fwaikwa pa kubala. Aya mafula apo ukuwamya kwa Sande Sukulu kufwile ukukulwa.

1. Luntampulo lwa kwamba luli kuli kacema. Kacema ni ntungulushi ya cilonganano eico, afwile ukutungulula icilonganano cakwe mukukusha Sande Sukulu. Imilimo iya Sande Sukulu ilatampa na bakacema.

A. Pa kwamba, kacema afwile ukumfwikisha ico cilonganano cili kabili nefyo cifwile ukubomba imilimo ya ciko. (Moneni mu Cipandwa 2). Ukufuma apo cilonganano mubili aba membala bonse nakwata umulimo uwakubomba, kacema afwile ukuba uwaipela ukutungulula abantu bakwe ukufwaya no kucita ubufwayo bwa kwa Lesa. Alikwata imilimo iingi iya kucita, lelo umulimo ukalamba ku kutungulula abantu bakwe ukucita umulimo uyo Lesa abapele ukucita. Nga aleya mukukula icilonganano afwile ukubomfya ifyabupe fyonse na mano ya ba membala bakwe. Afwile ukusanga nshita ya bantu bakwe. Ukubomba no kutumikila mu cilonganano. Ca bulanda sana lelo ca cine ukutula bamembala abengi tababomba mu filonganano fyabo pantu tabapelwa inshita. Ibukisheni, Sande Sukulu nsuma ikafwaya ba membala bonse ukula-bombela pamo. Kubatungulula milimo ya kacema.

B. Cacibili, kacema afwile ukufwaya ukusambilila. Afwile ukusambilila umulandu

ukalamba ne cishinka cine cine ica mulimo wa Sande Sukulu. (Moneni Icipandwa 1). Afwile ukusambilila ifya kupanga amatontonkanyo aya kuntanshi aya kukusha Sande Sukulu (tukalanda panuma muli ici cine icipandwa). Pa mulandu wa ifyo asambilila kacema afwile ukuba uwaishisha. Afwile ukushininkisha ukutula Sande Sukulu ilefwaikwa ku cilonganganino. Kabili ika afwilisha ukukusha icilonganganino ukucila icintu cimbi icili conse.

C. Kacema afwile ukusambilisha abantu bambi. Afwile ukupokelela icishinka icakutula akakwata ukuposa inshita iingi iya kusambilisha bakafundisha. Na, bena bafwile ukumfwikisha bwino bwino umulandu ne milimo ya Sande Sukulu ili. Bafwile ukumona ukufuma pa kubala ifyo amakalasi yabo yafwile ukupwisha. Kacema afwile ukuba sambilisha imifundile. Ukubapela ibuku lya masambililo te fingi. Afwile ukubafwilishako umulungu uli onse na macushi mu masambililo yabo.

Afwile ukuba sambilisha ne cilangili-lo kabili nokuba sambilisha ifyo bengatandalila ne fyo bengacitila ubunte. Afwile ukuba tungulula mu mweo wa kupepa no kuipela kuli Kristu ne cilonganganino

cakwe. Ici cikasenda inshita ikalamba iya kacema. lelo afwile ukwibukisha ukutula ilyo alecita umulimo wa Sande Sukulu alecita umulimo uwa cilonganganino. Ilyo alekula Sande Sukulu alekula icilonganganino.

iya kukumanina. Icilonganganino cenu cifwile ukufwaya incende isha kukumanapo.

A. Tampeni pa kulolesha pa cilonganganino cenu. Bushe makalasi yanga engu kumana mukati pa nshita imo? Bushe nga mwa akanya icikulwa pa kubomfya insalu atemwa impasa? Ibukisheni, mukatampa ukufundisha Baibele mu makalasi aya ene, mwibika amakalasi yabili mu ng'anda imo nga cakutula imo ileimba atemwa ukwangala kulapanga ubwafya ku bambi kuti basambilile.

B. Icakonkapo, lolesheni pa ncende iya cilonganganino cenu. Bushe pali imiti ikalamba iyo mungakumanapo?

C. Tontonkanyeni amayanda aya mupepi, limbi ing'anda ya bakacema. Bushe kuti caba bwino ukukumana umo mwine?

D. Nga mwasanga amamembala abo bengaba bakafundisha abasuma aba Sande Sukulu, kacema atemwa umukalamba uwa Sande Sukulu afwile ukulanda nabo. Ukulondolola ifyo mulefwaya ukuti bacite kabili ne fifwaikwa. Bebeni ukutula bafwile ukuba abaipela ku mulimo uyu wine pantu cintu icayafya. Nga basumina, peleni amashina yabo ku cilonganano. Chalichi ifwile ya basala ilyo tabalatampa ukufundo, pantu chalichi eimona pafya Sande Sukulu.

E. Aba bakafundisha bafwile ukusambili-shiwa no kufundwa na kacema atemwa umbi ule-ufwikisha umulandu ne milimo iya Sande Sukulu. Bakacema abengi kuti basambilisha bakafundisha babo. Tacayafya, lelo cikasenda inshita ika-lamba.

F. Ibukisheni ica kufikilishapo ica myaka ibili, nga mulefwaya bakafundisha bane nomba, inshita ileisa ilyo mukafwaya fine konse konse. Mufwile inshita shonse ukukwata bakafundisha bapya mu masambililo. Kalasi yonse ya baice ifwile ukukwata bakafwilisha bakafundisha, kabili kalasi ili yonse ya balumendo na bakalamba bafwile ukukwata baka-fundisha abali pa masambililo. Aba abakwafwi-lisha bafwile ukufundwa na bakafundisha ukufika ilyo bakwata ukutungulula kalasi beka.

Nomba sendeni ipepala no kupitilisha ukupanga ifya Sande Sukulu yenu. Panshi apa kalasi yonse ilyo mwapanga, lembeni ishina ya uyo akafunda kalasi iyo ine.

3. Ilipusho lya citatu ilyo mufwile ukwa-suka nili, "Bushe kalasi lyesu likalongana kwisa?" Uyu kuti waba ubwafya, lelo bufwile bwapwa. Kalasi yonse ifwile ukukwata incende

D. Kacema afwile ukwafwilisha Sande Sukulu pa mulungu akacelo pa kusangwapo kwakwe no kukoselesha. Afwile ukufika bwangu mukutula aposhe abantu ilyo baleisa. Pa kusangwapo kwakwe aleeba abantu ukutula, "Sande Sukulu cipande icilefwaikwa sana pa mapepo ya pa mulungu. Ndine nsansa sana pa kutula mwaiza mukuba icipande cakwe." Incende ya kacema pa mulungu ulucelo kuba pa Sande Sukulu. Nga taalefwaya ukucita ici afwile ukusanga umulimo uyo taulefwaikwa ukubombesha sana ukucila ukuba kacema.

E. Kacema afwile ukwibukisha inshita ya Sande Sukulu ilyo aletontonkanya ifya mape-po. Ilingi amapepo yalaba ayatali sana. Ilyo amapepo yaba ayatali yalaposa amaka yakwe. Cefyeni inshita ya mapepo panono, ibukisheni ukutula abantu baba abaikala mu masambililo yabo aya Baibele.

2. Luntampulo lwa cibili ifilonganano ifingi filasala ba mamba aba cilonganano ukutumikila mu cifulo ica mukalamba wa Sande Sukulu. Mu filonganano ifinono kacema kuti abomba umulimo uwa mukalamba uwa Sande Sukulu. Mu filonganano fikalamba cila afwilisha kuli bonse ba kacema na bakafundisha ukusala umo ukubomba ngo mukalamba uwa Sande Sukulu.

Umulalamba uwa Sande Sukulu afwile ukuba umo uwabombelepo kale mu milimo iya Sande Sukulu. Ifingi ifya lembelwe ifya ba kacema kuti fya bomba kuli mukalamba wa Sande Sukulu. Umwaume nangu umwanakashi afwile ukumfwikisha ifya kuwanya no mulimo uwa Sande Sukulu. Afwile ukwishiba umulandu uwa Sande Sukulu kabili ifyo icilongani cakwe cingapwisha.

Afwile ukuba umwina Kristu uwaipela kabili membala uwa citetekelo uwa cilonganino.

Umulimo wakwe kuti waba uwa kwafwilisha no kusambilisha bakafundisha, ukubakoselesha no kushininkisha ukutula fyonse file enda bwino mu makalasi yabo. Afwile ukufika bwanu pa Sande akacelo no kushininkisha ukutula incende iyakulonganapo ili ya pekanwa bwino. Ilyo Sande Sukulu iletempa afwile ukushininkisha ukutula nabakwata bakafundisha mu makalasi yonse nga cakutula umo tapali afwile ukusanga umbi bwangu bwangu atemwa ukusambilisha umwine yeka. Umukalamba uwa Sande Sukulu alabombela pamo na kacema pa kupanga no kuwanya Sande Sukulu kabili nokushininkisha ukutula ilebomba bwino.

Nomba cintu cimo icikalamba sana: Nga cakutula icilonganino nacikwata ishuko ilya ku kwata umukalamba wa Sande Sukulu umusuma, ici tacilelengo ukutula kacema engaleka umulimo wakwe uwa ku Sande Sukulu.

3. Luntampulo lwa citatu ku Sande Sukulu nsuma ni pa cilonganino, pantu icilonganino calikwata bukangalila pa Sande Sukulu yakwe. Isukulu ili yonse ifwile ukukwata ibumba ilyo limona pa myendele ye sukulu iyo ine. Ku Sande Sukulu ilyo bumba cilonganino cine. Icilonganino nacikwata bukangalila pali Sande Sukulu yakwe mu nshila ishi:

A. Pakubala, icilonganino mu musonkano bafwile ukusala ukukwata Sande Sukulu. Ilyo tabalasala kacema afwile ukulondolola bwino bwino ifyo Sande Sukulu ili, ifyo ingafwilisha ukukula icilonganino cabo kabili

ikaba iya bana bakalamba, imyaka ukufika _____. Kalasi iya cine ikaba iya bakalamba imyaka _____ na pamulu.

Ilipusho lya cibili ilyo mufwile ukwasuka nili, "Mu kabasanga kwisaba kafundisha aya makalasi ane (4) atemwa ukucilapo?" Moneni pali aya matontonkanyo:

A. Moneni pakubala pali abo abali mu cilonganino cenu abo abalemonesha ukufwaya ukubomba imilimo iya Sande Sukulu. Nga cakutula kuli amasambililo atemwa ukusambilila ifya Sande Sukulu mu ncende yenu, ni besa ukufuma mu cilonganino abasangwako? Ilingi bamembala ba cilonganino balakwata amasambililo abaileba atemwa ukufundwa mu mulimo uwa Sande Sukulu lelo tababa bomfya mufilonganino fyabo. Nga mwalikwata ba membala abapala kwati aba, tampeni nabo mu kukula Sande Sukulu yenu.

B. Belengeni amashina ya ba membala ba cilonganino cenu bwino bwino kabili mu mapepo. Inshita ishingipalaba amashina ya ba membala abo bingasambilishiwa ukuba bakafundisha abasuma aba Sande Sukulu, lelo tabapelwa ishuko yakutumikila. Ibukisheni, mu Sande Sukulu mufwile ukubomfya abantu benu bonse. Lolesheni ba membala abo tabala bombapo imilimo nakale.

C. Lolesheni nokupepa ukutula Lesa akamwafwilishe ukusanga abo abali mucilonganino cenu abapelwa icabupe ica kusambilisha no mupashi wa mushilo. Amasambililo ne cabupe icakusambilisha fyali pusana. Limbi Lesa kuti abomfya umuntu usha sambilila sana ukuba kafundisha uwa Sande Sukulu umusuma sana.

twakwata mu Sande Sukulu yesu pa kubala?"
 Icakufikilishapo ica myaka ibili ukufuma ilelo
 ni makalasi cine konse konse, lelo teti
 tutampe na makalasi cine konse konse. Tatwi-
 kanye pali ifyo. Bushe tufwile ukukwata amakalasi
 yanga pa kutampa Sande Sukulu? Ubwasuku
 tabwafishe. Mufwile ukukwata amakalasi yane
 pa kubala. Kuti mwakwata aya ukucila pali
 ayo, lelo tamulingile ukukwata ayanono. Mu-
 fwile ukukwata kalasi imo iya bana abo bashi-
 latampa isukulu. Ikalasi imo ya bana banono,
 imo ya balumendo na bakashana naimbi iya
 bakalamba. Nomba teti musambilishe abana ba-
 nono na bana abakalamba. Teti musambilishe
 pamo na abo abaishiba kale ukubelenga.
 Nangu cakutula abana banono mufwile ukukwata
 amakalasi yabili yabo, imo yabana abashilata-
 mpa isukulu naimbi ya bana abakalamba.
 Ibukisheni ici cilangililo fye. Tamulefwaya
 Sande Sukulu yenu ukuba pamo pene. Kusheni
 inamba ya makalasi ukwabula ukuposa inshita.

Ilyo muletampa, nomba ibukisheni ukutula
 a makalasi yonse afwile ukukwata bakafundisha
 bakwe kabili ne ncende iya kukumanapo. Shini-
 nkisheni ukutula aba baleingila mu makalasi
 yabo ayalinga cila mulungu. Kwateni umo uyo
 alefika bwangu ukwawilisha abana ukwingila
 mu makalasi ayalinga. Mwisuminisha ndume na
 munyina ukwikala pamo. Musendeni pa kuboko
 no kumulangilila uko kalasi yakwe ili. Elyo
 akatemwa sana.

Nomba, sendeni ipepala yenu nokupanga ifya
 makalasi ayo mukasambilishe pa kubala. Moneni
 ici cilangililo. Kalasi iyakubala 1 ikaba ya
 bana abashilatampa isukulu imyaka
 ukufika . Kalasi yacibili (2)

ne nsambu sha mucilonganino shikaba pali
 Sande Sukulu. Ilyo ba membala basala ukutula
 balefwaya Sande Sukulu mu cilonganino cabo,
 kuti bakwata ukumfwikisha ukutula mu Sande
 Sukulu yabo te cintu cimbi ico batampile fye
 abantu babili nangu batatu.

B. Icacibili icilonganino nacikwata
 insambu pali ifilefundwa mu Sande Sukulu ya
 ciko. Kafundisha teti asale yeka ifyo aleya
 mukufunda. Icilonganino cifwile ukushininki-
 sha ukutula Baibele ilefundwa bwino bwino
 kabili ukulingana ne fisumino fya ba Baptist.
 Imifundile iya filonganino ifya Baptist
 fyaba mu ma buku ayashitwa ukufuma ku Baptist
 Publishing House. Aya mabuku afwile ukupelelwa
 kuli bakafundisha ne cilonganino no kubalanga
 ukutula aya masambililo afwile ukufundwa.

C. Icilonganino nacikwata insambu iya
 kwishiba ifyo balefunda mu Sande Sukulu.
 Tapali nangu umo afwile ukusala yeka ifyo
 aleya mukufunda ku kalasi ya Sande Sukulu.
 Bakafundisha bafwile ukusalwa ne cilonganino.
 Bafwile ukusalwa kamofye pa mwaka. Shimo
 nshita icilonganino kuti cakwata kafundisha
 uyo talefunda bwino. Nalimo ta aba uwa cine
 cine atemwa ta aishiba ukufunda. Icilonganino
 teti cishibe ifyo benga mufumyapo nga kafundi-
 sha. Ubwafya ubu bwine kuti wapwa nga cakutula
 kafundisha aufwikishe ukutampila pakubala
 ukutula ali salilwe ukubomba umwaka umo epela.
 Kumpela ya mwaka uli onse icilonganino cifwile
 ukusala bakafundisha bapya aba mwaka upya.
 Nga cakutula kafundisha ali uwa cishinka kabili
 aletungulula kalasi yakwe bwino, engasalwa
 ukubomba mu mwaka umbi nakabili. Nga cakuti
 kafundisha tali uwa cishinka atemwa takwete

ubupe ubwa kufundisha icilonganano cifwile ukumutotela pa milimo yakwe lelo mwe bene kuti mwatontonkanya ukupele umbi akashita mu mwaka upya. Bakafundisha bapya, bafwile ukutampa ukufundisha umulungu wa ntanshi uwa mwaka upya. Kwaliba abena Kristu nabakafundisha abasuma abo tabali abena Baptist atemwa tabale-fwaya ukuipela abene ku cilonganano. Chalichi cingomfwa ukuti pantu uyu muntu alisambilila bwino kabili ni kafundisha uwasambilishiwa kuti benga kwata ishuko ilya ku musenda nga kafundisha mu cilonganano cabo. Balapapa panuma ukusanga ukuti abo abafuma mu kalasi yakwe te bena Baptist mu fisumino. Nga mule-fwaya icilonganano cenu ukwikala ca cishinka mu citetekelo caciko, mufwile ukusala bamembala aba cishinka aba mu cilonganano cenu ukuba bakafundisha.

D. Icilonganano nacikwata insambu isha kwafwilisha Sande Sukulu ku fya ndalama. Chalichi ifwile ukushita amabuku a amasambililo ne fintu fimbifwile ifwile fwaikwa na Sande Sukulu. Bakafundisha tabafwile ukushita amabuku kabili kalasi tayalinga ukusenda ica bupe ca ma buku. Icilonganano cifwile ukusange incende iyo kalasi yonse ifwile ukulongana. Lelo ufwikishe-ni bwino. Nangu cakutula icilonganano nacikwa-ta insambu isha kufwaya ifintu fyonse ifile-fwaikwa pa Sande Sukulu. Icilonganano tacifwa-ikwa mu nshila ili yonse ukulipila bakafundisha aba Sande Sukulu pa milimo babomba. Uyu mulimo wakuifwaila fye balisumina, nga nshila iya kubombela icilonganano na Shikulu wabo.

4. Luntampulo ulwa fine ku Sande Sukulu isuma kukwata icakufikilishapo ico mule-fwaya ukufikapo panuma iya myaka inono. Ico cilefwaikwa ukutontonkanya kabili no kupanga

ICIPANDWA 5

UKUPANGA SANDE SUKULU

Natubika icakufikilishapo ica myeshi ibili ica Sande Sukulu yesu. Nomba natwisha uku tuleya kabili ifyo tulecetekela ukupwisha ku ntanshi. Ilipusho nomba lyakutula bushe tuletampila pesa? Cintu cisuma sana ukulanda ifya abantu 150, lelo nomba line natukwata abantu 40. Tulalanda ifya kukwata ama kalasi 8, lelo nomba natukwata fye yabili. Bushe matontonkanyo aya shani tufwile ukupanga nomba line?

Sungeni icakufikilishapo pali abantu 150 na makalasi pa ntanshi yenu nomba, natuntonga-nye ukubomba ukufuma epo tuli nomba. Ifilo-nganino ifingi ifyo fifilwa mu Sande Sukulu balecita ifyo pantu tabatontonkanya bwino. Tabashininkishe ifyo bafwile ukupwisha. Mufwile mwatontonkanya pa fyo mulefwaya ukupwisha. Mufwile mwapanga ukupekanya uku-pwisha ayo amatontonkanyo.

Pakupanga ifya Sande Sukulu pali amepusho amo icilonganano cifwile cayasuka. Takuli ilyasuko imo ili bwino ku mepusho aya. Chali-chi ifwile ukulemba ilyasuko lyakwe ukulingana no bufwayo bwakwe kabili ne mikalile. Amepusho na masuko fifwile ukulembwa panshi na bakalamba ba cilonganano. Bafwile ukulolesha-po libili libili, pantu pango ilya Sande Sukulu yabo.

1. Ilipusho ilya kubala ilyo mufwile ukwasuka nili, "Bushe ma kalasi yanga tufwile

(ibukisheni ici cilangililo fye. Impendwa kuti yapusana iya cilonganino cenu, lelo konkeni nshila iyi ine ukubika icakufikilisha-po.)

1. Natulolekesha mu mishi kabili natwisha ukutula kwaliba 800 abantu abaluba aba leikala mupepi ne cilonganino cesu.

2. Icakufikilishapo cesu ica myaka ibili cikaba 150.

3. Tuletontonkanya ukuteyanya iyo impendwa pa kukwata makalasi ya baice yane, imo iya balumendo na yatatu aya bakalamba yonse pamo makalasi 8.

Tufwile ukutampa nomba line ukutontonkanya ifya amayanda yambi aya Sande Sukulu no kusambilisha bakafundisha bapya.

bwino. Mufwile ukumona ifyo mulefwaya icilonganino cenu ukuba. Mufwile ukwishiba uko muleya nefyo mulecetekela ukwipusha.

A. Icilangililo, tontonkanyeni icakufikilishapo ica myaka ibili ica cilonganino cenu. Ipusheni mwe bene ifi ifipusho. Bushe icilonganino cikaba icikalamba shani imyaka ibili ukufuma nomba? Bushe tukakwata amasande Sukulu kalasi yanga ukusakamana inambala ya bantu?

Ukwasuka ilipusho lya kubala no kubika icakufikushapo mufwile ukwishiba inambala ya bantu abaluba abekala mupepi ne cilonganino cenu. Cakupapisha ifyo ifilonganino ifinono fyalishiba nambala ya bantu abaluba abaleikala mupepi ne cilonganino cabo. Pali pepala lembeni icintengulusha cikalamba no kubika ulupanda pakati yaciko. Ulupanda luleiminina icilonganino cenu. Icintengulusha cileiminina ibala ilya cilonganino cenu atemwa incende iyo icilonganino cenu cakwata ishuko ilya kushimikila ilandwe ku bantu. Ukufuma pa cilonganino cenu ukufika pa cintengulusha cifwile paba amakilomita yabili mu mbali shonse pantu twalishiba ukutula abantu bakafuma pa ncende iyalepa 2 kilomita ukwisa ku cilonganino.

Ilipusho nili, "Bushe bantu banga abekala mu cintengulusha ici cine?" Pekanyeni ukupapa pantu kukaba abantu abengi ukucila nefyo muletontonkanya! Abantu abengi batontonkanya ukutula kwaliba abantu imyanda ibili atemwa itatu abaleikala mu citengulusha mupepi ne cilonganino cenu. Nga cakutula abantu amakumi yane balesa ku cilonganino balatontonkanya ukutula nabapwisha. Mu nshita ya nomba, nga cakutula incende yenu ilakonka icipimo

kuti limbi kwaba abantu ukucila na pa 1,500 abaleikala mu cintengulusha cenu, limbi ukucilapo. Yendeni mu ncende yenu lolesheni pa bantu. Ishibeni impendwa ikalamba iya bantu iyo ileikalamo.

Ilipusho lya cibili nili, bushe ni banga abantu pali aba abalelelelwa ukwisa ku cilonganino cenu?" Ukupilibula ukutula, bantu banga abo tabali ba membala ba filonganino fimbi? Kuti caba icakupapisha ukumona ukutula ukupitila pakati ba membala ba filonganino fimbi. Ifyo, mukati umwa citengulusha umuli icilonganino cenu muli limbi 700 nangu 1,000 abantu aba luba. Nga cakuti icilonganino cenu tacifika kuli bena limbi tabakwata ishuko iya kumfwa amashiwi ya Kristu. Ifyo, tuleikala mu cilonganino cesu abaitemwa, ukukwata 30 atemwa 40 abantu, ilyo kuli myanda iingi iya bantu abaluba abaleikala mu ncende iya 2 kilomita ukufuma pa cilonganino cenu!

Nomba, ukusunga mu mano inambala ya bantu abaleikala mu cintengulusha ukushinguluka pa cilonganino cenu, mufwile ukubika icakufikilishapo ica myaka ibili iya cilonganino cenu. Ibukisheni, iyi kuti empendwa iya bantu mulefwaya ukukwata mu myaka ibili ileisa. Icacufikilishapo cifwile caba ica cishinka. Nga mwabika pa mulu sana icilonganino cikasangina, lelo teti babombe na maka. Nga icilonganino cenu nacikwata abantu 40 atemwa 50 abaleisa nomba, limbi pakupwa kwa myaka icakufikilishapo ica myaka ibili kuti caba 150.

Ilipusho iya kukonkapo nili, "Bushe ma

Sande Sukulu kalasi yanga icilonganino cenu cilingile ukukwata mu myaka ibili ukusunga abantu 150?" Natupange kalasi ya bana. Nga namukwata abantu 150 abaleisa, bushe banga abakaba abaice? Limbi cili bwino ukulanda ukutula lubali lwa mpendwa baice. Mu fyalo ifingi mu Afrika ukwakanya pakati abantu bali panshi pa myaka 14 iyakufyalwa. Eico, nga namukwata 150 mu Sande Sukulu 75 iya bantu baice aba ukutampa, ukubala, ne myaka ya bali pa sukulu.

Nomba, natukwata inshila isha kukonka mu mikulile iya kalasi. Abana be sukulu tabalingile ukupitilila pali 20 mu kalasi imo. Nga namukwata abantu abalepitilila pa kufundisha teti abafundishe bwino bwino. Nga cakutula kalasi ya bana yalikhwata abana ukucila pa 20, akanyeni nokutampa kalasi imbi. Ifyo, nga mulepanga amapulani ayabana 75 mufwile mwatontonkanya ifya makalasi yane.

Nomba natutontonkanye ifya ba lumendo. Natusende Kenya ukuba icilangililo. Impendwa iya cilya calo ilemonesha ukutula 15 percenti ya bantu bonse ba myaka iya kwingila mu kalasi ya balumendo. Ici kuti capilibula ukutula pali abantu 150, 22 balumendo. Ielo Impendwa kuti yapusana mu calo cenu. Lelo mufwile ukupanga kalasi imo iya balumendo.

Abashala bonse 150 kuti baba abakalamba. Nga namukwata abana 75 na 22 abalumendo mufwile ukutontonkanya pakati pa 50 - 55 abakalamba, Ukutontonkanya ifya bantu 20 mu kalasi imo, mufwile ukutontonkanya ifya ma kalasi yatatu ya bakalamba. Eico, itontonkanyo iya myaka ibili naibomba bwino ngefi